

TIBOR SZŐKE

O C U P A Ț I A

DOGAR / STRUNGAR / AGRICULTOR

TEZAUUR UMAN VIU – 2018

Meșter Dogar

DATA NAȘTERII

20 octombrie 1952

LOCALITATE

HARALE, comuna Ghelnița, județul Covasna

STUDII

10 clase – Școala Profesională din Brașov, Specializarea Strungar (1968)

FAMILIA

Părinți: Vilma și Domokos

Copii: Szidónia Ágota și Tibor Barna

DESCRIEREA MEȘTEȘUGULUI / ÎNDELETNICIRII / PRACTICII / ACTIVITĂȚII

Construirea de BUTOAI, GĂLEȚI, PUTINI, CIUBERE, CĂZI.

DE LA CINE A DEPRINS SAU ÎNVĂȚAT ACTIVITATEA

Încă din copilărie a început ucenicia în atelierul tatălui său, care de pe la vârsta de 5 ani îl ademenea să vină să se joace în atelier.

Familia sa se ocupă de dogărit încă de prin 1820, iar meseria s-a transmis din tată în fiu.

CÂND ȘI UNDE A PRACTICAT (CÂNTAT, DESCÂNTAT, MEȘTERIT ETC) PRIMA OARĂ

Pe lângă atelierul propriu, a mai lucrat ca dogar la Avântul Covasna, între 1983 și 1990, și la Serele Codlea.

„Am învățat meseria de la tatăl meu Domokos Szőke, în atelierul lui din Harale, unde am lucrat încă din copilărie. De la cinci-șase-opt ani, tata ne ispătea să ne jucăm în atelierul lui. Tata era un om foarte blând, iar când ne spunea să facem ceva, ne apucam de treabă, uneori cu drag, alteori mai cu chiu cu vai, dar totdeauna ne doream ca el să fie mândru de noi. La rândul meu i-am învățat meserie pe copiii mei.”

(Tibor Szőke)

PE CINE A ÎNVĂȚAT / DACĂ A ÎNVĂȚAT PE ALT CINEVA

A dat mai departe tainele meseriei de dogar copiilor săi, dar și ginerelui care a îndrăgit lucrul acesta cu lemnul.

ACTIVITATEA ÎN PREZENT

Din 1990 s-a dedicat activității de dogar și atelierul i-a devenit întregul univers, care are și o variantă virtuală, unde ne invită să îi vedem arta și eventual să-i devenim clienți: <http://www.budonka.eu/?lang=en>

Cu 100 de ani în urmă, în satul Harale erau 50 de familii de dogari, dar acum singurul atelier rămas este cel al lui Tibor Szőke.

Deși mai sunt dogari în zonă, niciunul nu poate lucra ca el: fără mașină, doar cu mâna și cu uneltele tradiționale.

CE SPUN SPECIALIȘTII?

„În Bazinul Carpatic, dogăritul are rădăcini de peste jumătate de mileniu. Butoaiele dogarilor erau folosite mai ales în zonele producătoare de vinuri, dar și agricultorii și oierii foloseau ciubăre, putini, găleți meșteșugite de dogari...

Supraviețuirea acestui meșteșug tradițional cu o istorie de secole – o meserie care în trecut era păzită cu strășnicie și transmisă din tată-n fiu, asigurându-i-se astfel continuitatea – este acum pe umerii meșterului Tibor Szőke și ai fiului său Barna, ucenic și moștenitor al tradiției locale și familiale.”

(dr. István Kinda)

Ceea ce face meșterul dogar Tibor Szőke este, deopotrivă, meserie, profesiune, îndemânare, dar mai ales talent. Meșterul creează atât obiecte decorative, cât și utile: butoaie, putini de lemn pentru stână ori ciuturi pentru fântâni, dar și baruri moderne, ciubăre pentru flori și butoaie de saună etc.

Astăzi, dogăritul nu mai are aceeași însemnătate, (...) nu se mai pregătesc dogari în școlile de meserii, nu mai există ucenici, de aceea recunoașterea valorii unui meșter popular precum Tibor Szőke ni se pare obligatorie”

(conf. univ. dr. Delia Suiogan, prodecan al Facultății de Litere din cadrul Universității Tehnice din Cluj-Napoca)

APARIȚII ONLINE, PRESĂ SCRISĂ, RADIO ȘI TV

1. *Covasnamedia.ro: Tezaur Uman Viu în satul covăsnean Harale:*
<https://covasnamedia.ro/stirea-zilei/tezaur-uman-viu-in-satul-covasnean-harale>
 2. *Covasnamedia.ro: Maestrul din Harale care și-a închinat viața doagelor:*
<https://covasnamedia.ro/stirea-zilei/mestesugul-autentic-nu-va-muri-niciodata-spune-szoke-tibor-primul-tezaur-uman-viu-din-judetul-covasna>
 3. *Agerpres: Szőke Tibor, ultimul dogar autentic al Covasnei, în ale cărui butoaie se înobilează pălinca:*
 4. <https://www.agerpres.ro/social/2020/09/05/meserii-uitate-sz-ke-tibor-ultimul-dogar-autentic-al-covasnei-in-ale-carui-butoaie-se-innobileaza-palinca--567890>
 5. *Digi24: Dogarul care dă viață lemnului. De patru decenii, bărbatul face obiecte de lemn de diferite forme și mărimi:*
<https://www.digi24.ro/regional/digi24-brasov/dogarul-care-da-viata-lemnului-de-patru-decenii-barbatul-face-obiecte-de-lemn-de-diferite-forme-si-marimi-324047>
 6. *G24Media.ro: Ultimul dogar al Covasnei, în ale cărui butoaie se înobilează pălinca:*
<https://www.g4media.ro/reportaj-ultimul-dogar-al-covasnei-in-ale-carui-butoaie-se-innobileaza-palinca.html>
 7. *Epochtimes: Soluție pe timp de criză - întoarcerea la meseriile tradiționale:*
<http://epochtimes-romania.com/news/covasna-solutie-pe-timp-de-criza-intoarcerea-la-meseriile-traditionale---53704>
-